Pieszy w „odblasku” bezpieczeństwa

Utworzono: wtorek, 04, listopad 2014 09:28 Agnieszka Serbeńska

Od 31 sierpnia br. wszystkich poruszających się po zapadnięciu zmroku drogami poza obszarem zabudowanym obowiązuje noszenie elementów odblaskowych. Jak podkreślano w trakcie ubiegłorocznej debaty, towarzyszącej uchwalaniu tego nowego przepisu, ta regulacja ma charakter prewencyjny. Ustawodawca więc nie bez przyczyny wyznaczył taki termin wejścia w życie tego obowiązku. Nowela prawa o ruchu drogowym z 26 lipca 2013 r. dostała roczne vacatio legis, aby nowy obowiązek odpowiednio rozpropagować oraz przygotować pieszych do jego stosowania.

W wyznaczaniu właściwego terminu ustawodawca brał również pod uwagę porę roku. Schyłek lata i początek jesieni, a więc okres wprowadzania nowego obowiązku, dobitniej wskazuje na konieczność używania odblasków, ponieważ wyraźnie ubywa jasnego dnia i znacznie wcześniej zapada zmrok. Ponadto częściej panują warunki utrudniające widzenie, jak mgły, zawieje i deszcze. O tej porze roku ciemno jest już wówczas, kiedy trwa intensywne życie, gdy ruch samochodowy i pieszy generują potrzeby dotarcia do różnych punktów usługowo-handlowych, placówek oświatowo-kulturalnych czy do domów. Na nieoświetlonych drogach zamiejskich, jak dowodzą statystyki wypadkowe, właśnie wtedy dochodzi do zdarzeń najdramatyczniejszych w skutkach.

Dotychczas obowiązek używania odblasków dotyczył wyłącznie dzieci oraz młodzieży do 15. roku życia.[1] W zasadzie przepis ten był martwy; nie był znany powszechnie, a kontrole jego wykonania była niedostateczne i nieefektywne.

Phoca PDF

Proces zmian w „odblaskowym” podejściu

Dyskusję o potrzebie rozszerzenia tego obowiązku również na dorosłych wszczęto już w połowie ubiegłej dekady lat. W 2008 roku zespół ekspertów Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji rozpoczął prace nad przygotowaniem nowych przepisów w tym zakresie. Wówczas zastanawiano się na ile ta regulacja rzeczywiście przyczyni się do poprawy bezpieczeństwa pieszych, a w jakim stopniu będzie bagatelizowana stając się kolejnym martwym przepisem. Obawy miały swoje uzasadnienie. Policjanci zatrzymując nieletnich na drogach po zmroku, w przypadku braku elementów odblaskowych, jedynie ich pouczali. Trudno ocenić w jaki sposób realizowali obowiązek informowania o tym rodziców i dyrekcje szkół. To bowiem, z powodu niemożliwości wystawiania nieletnim mandatów, miało dyscyplinować dzieci i młodzież oraz zmuszać ich rodziców i opiekunów do skrupulatniejszego kontrolowania posiadania odblasków u pociech wychodzących z domów po zmroku.

Phoca PDF

Ostatecznie propozycja rozszerzenia tego obowiązku wyszła w przekazanym do Sejmu w grudniu 2012 roku poselskim projekcie ustawy o zmianie ustawy Prawo o ruchu drogowym. Zgłoszona nowela tej ustawy sprowadzała się tylko do tego jednego zagadnienia, a zatem była zwięzła, ujęta w zaledwie dwóch krótkich artykułach. Zobowiązywały one wszystkich poruszających się po zmierzchu po drogach w terenie niezabudowanym do używania elementów odblaskowych.

W okresie od lutego do czerwca 2013 roku projekt ustawy przeszedł tryb prac w sejmowej Komisji Infrastruktury oraz pierwszego czytania. W czerwcu ubiegłego roku, na 43. Posiedzeniu Sejmu, obyło się drugie i trzecie czytanie tej regulacji. W lipcu z kolei Sejm rozpatrzył poprawki Senatu. Uzgodnienie konsensusu obu izb parlamentu przede wszystkim dotyczyło czasu wprowadzenia nowego obowiązku. Pierwotnie zakładano jego wejście w życie po trzech miesiącach od ogłoszenia noweli prawa o ruchu drogowym. Ostatecznie jego wprowadzenie uzyskało roczne odroczenie. Drugi problem dotyczył rozstrzygnięcia czy noszenie odblasku ma być obligatoryjne, czy dobrowolne, a więc wskazania, że po zmroku na odcinkach dróg zamiejskich „trzeba” bądź „powinno” używać się odblasków. W Senacie przeważył pogląd za wprowadzeniem obowiązku. Ponadto senatorowie zaproponowali doprecyzowanie kategorii dróg, na odcinkach których ten obowiązek byłby wprowadzony. Ostatecznie parlament wycofał się z zapisów wskazujących wyłącznie drogi krajowe i wojewódzkie jako te, na których miało obowiązywać noszenie odblasków przez wszystkich.

W sierpniu 2013 roku zmianę ustawy Prawo o ruchu drogowym przekazano do podpisania Prezydentowi RP (przebieg legislacji: http://www.sejm.gov.pl/Sejm7.nsf/PrzebiegProc.xsp?nr=1098).

Ustawa z 26 lipca 2013 r. o zmianie ustawy - Prawo o ruchu drogowym została opublikowana w Dzienniku Ustawa RP poz. 991. W art. 11 tej ustawy po ustępie 4. dodano ust 4a: „Pieszy poruszający się po drodze po zmierzchu poza obszarem zabudowanym jest obowiązany używać elementów odblaskowych w sposób widoczny dla innych uczestników ruchu, chyba że porusza się po drodze przeznaczonej wyłącznie dla pieszych lub po chodniku.” Przepisu zobowiązującego do używania odblasków nie stosuje się w strefie zamieszkania. W strefie tej pieszy korzysta z całej szerokości drogi i ma pierwszeństwo przed pojazdem.

Krajowa Rada Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego zastrzega, że przepis ten nie dotyczy jedynie pieszego, który znajduje się na drodze przeznaczonej wyłącznie dla pieszych lub na chodniku. Przypomina, że za pieszego uważa się także osobę prowadzącą, pchającą lub ciągnącą rower, motorower lub motocykl, wózek dziecięcy, podręczny lub inwalidzki, osobę poruszającą się na wózku inwalidzkim, osobę poruszającą się na hulajnodze, deskorolce, rolkach, wrotkach itd., a także dziecko w wieku do 10 lat kierujące rowerem pod opieką osoby dorosłej.

Phoca PDF

Od 31 sierpnia 2014 r.

Phoca PDF

Uczyć bezpiecznych zachowań czy karać za brak odblasku?

Z racji charakteru nowej regulacji ustawodawca nie zakładał konieczności przygotowania odrębnych przepisów wykonawczych. Wskutek tego pojawiły się wątpliwości odnoszące się do egzekucji przepisu. W tym miejscu warto przypomnieć, że w trakcie 43. posiedzenia Sejmu podsekretarz stanu w ówczesnym Ministerstwie Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej - Maciej Jankowski - poinformował, że „wprowadzenie przepisu zobowiązującego wszystkich pieszych do używania elementów odblaskowych będzie związane z sankcją z przepisu §97 Kodeksu wykroczeń, który stanowi, iż uczestnik ruchu oraz inna osoba znajdująca się na drodze publicznej w strefie zamieszkania lub w strefie ruchu, która wykracza przeciwko innym niż wcześniej wymienione przepisom ustawy Prawo o ruchu drogowym lub przepisom wydanym na podstawie tejże ustawy, podlega karze grzywny do 3 tys. zł lub karze nagany”.[2] Dodał też, że właściwymi do egzekwowania tego obowiązku są policja oraz straże miejskie/gminne.

W końcu wycofano się z tak restrykcyjnego podejścia do egzekucji nowego obowiązku. Przepis ma bowiem przede wszystkim służyć prewencji i edukacji wpajającej pieszym właściwe nawyki w poruszaniu się drogami. Nie chciano, by przepis został uznany za kolejny karzący finansowo obywateli. Stąd policja w pierwszej kolejności stosuje upomnienia i pouczenia oraz rozdaje elementy odblaskowe. Natomiast w przypadku mandatów za brak odblasków oficjalnie w informacjach prasowych policji przytacza się kwoty w widełkach od 20 do 500 zł. Policjanci każde niedopełnienie tego obowiązku rozpatrują indywidualnie, na zasadach ogólnych.

Phoca PDF

Co nas czeka za brak odblasku ?
Wcześniej: tylko dzieci
martwy przepis
Teraz: wszyscy piesi
Teoria: kara nawet do 3 tys zł
Praktyka: mandat 20 - 500 zł

Phoca PDF

Efekt odblasku

Do produkcji elementów odblaskowych używane są materiały, które wykorzystują zjawisko odbicia światła. W zależności od rodzaju powierzchni danego materiału promieniowanie w różnym stopniu jest pochłaniane, przepuszczane i odbijane w stronę źródła światła. Między innymi do ich produkcji są używane folie mikropryzmatyczne.Warto sprawdzić atestyproduktów odblaskowych, ponieważ gwarantują one właściwy poziom widzialności.[3] W drobniejszych elementach, jak zawieszki czy paski, stosowane są również diody LED.

Prawo o ruchu drogowym nie reguluje z czego ma być wykonany odblask, jaką ma mieć formę i wymiary. Zastrzega jedynie, że pieszy ma używać odblasku w sposób widoczny dla innych użytkowników drogi. Zatem pieszy może przypiąć do odzieży lub niesionej torby rodzaj jakiegoś odblaskowego breloczka, nakleić nalepkę, założyć opaskę samozaciskową, nałożyć czapeczkę bądź przypiąć szelki, przepasać się fluorescencyjną chustą lub użyć „świecącego” worka, do którego zapakuje torbę czy plecaczek. Może też nosić specjalną kamizelkę. Również dostępne są buty z podeszwami błyskającymi barwnymi światłami. Wybór zależy od wieku i idącymi za tym upodobaniami pieszego. Liczy się przede wszystkim uzyskiwany efekt w poprawie widoczności.

Na zaciemnionych mrokiem pasach przejścia przez jezdnię pieszy jest postrzegany przez kierującego dopiero z trochę ponad 30 metrów. Jadąc z dozwoloną prędkością 50 km/h ma jedynie ok. 2 sekundy na hamowanie. Założenie elementów odblaskowych zwiększa odległość, z której jest widoczny nawet do 150-200 metrów. Znacząco wydłuża to czas na reakcję kierowcy i zwiększa bezpieczeństwo pieszego. Natomiast w przypadku samochodu poza terenem zabudowanym, który jadzie z prędkością 90-100 km/h, czas reakcji na dystansie 30 metrów zmniejsza się do 1 sekundy. Po założeniu odblasku zwiększa się odległość postrzegania pieszego i za tym czas na manewr kierowcy wydłuża się do 5 sekund. Przy włączeniu długich świateł odległość, z jakiej odblask jest widoczny, może zwiększyć się nawet do 1000 metrów na prostym odcinku drogi.[4]

Niebagatelny zysk brd

Badania naukowe dowodzą, że nawet niewielkie, punktowo rozmieszczone na osobie pieszego elementy odblaskowe przynoszą efekt w postaci zwielokrotnienia szansy jego dostrzeżenia na ciemnej drodze (oczywiście nadmiar, jak w wielu innych dziedzinach, również w ozdabianiu odblaskami nie jest wskazany). W tym miejscu warto przytoczyć badanie z 1995 roku wykonane przez amerykański zespół naukowców: J. Luoma, J. Schumann i E.C.Traube z University of Michigan.[5] Głównym celem badania było określenie, który z czterech testowanych wariantów oznakowania odblaskowego, sprawdza się najlepiej: 1) pieszy bez odblasków, w

Phoca PDF

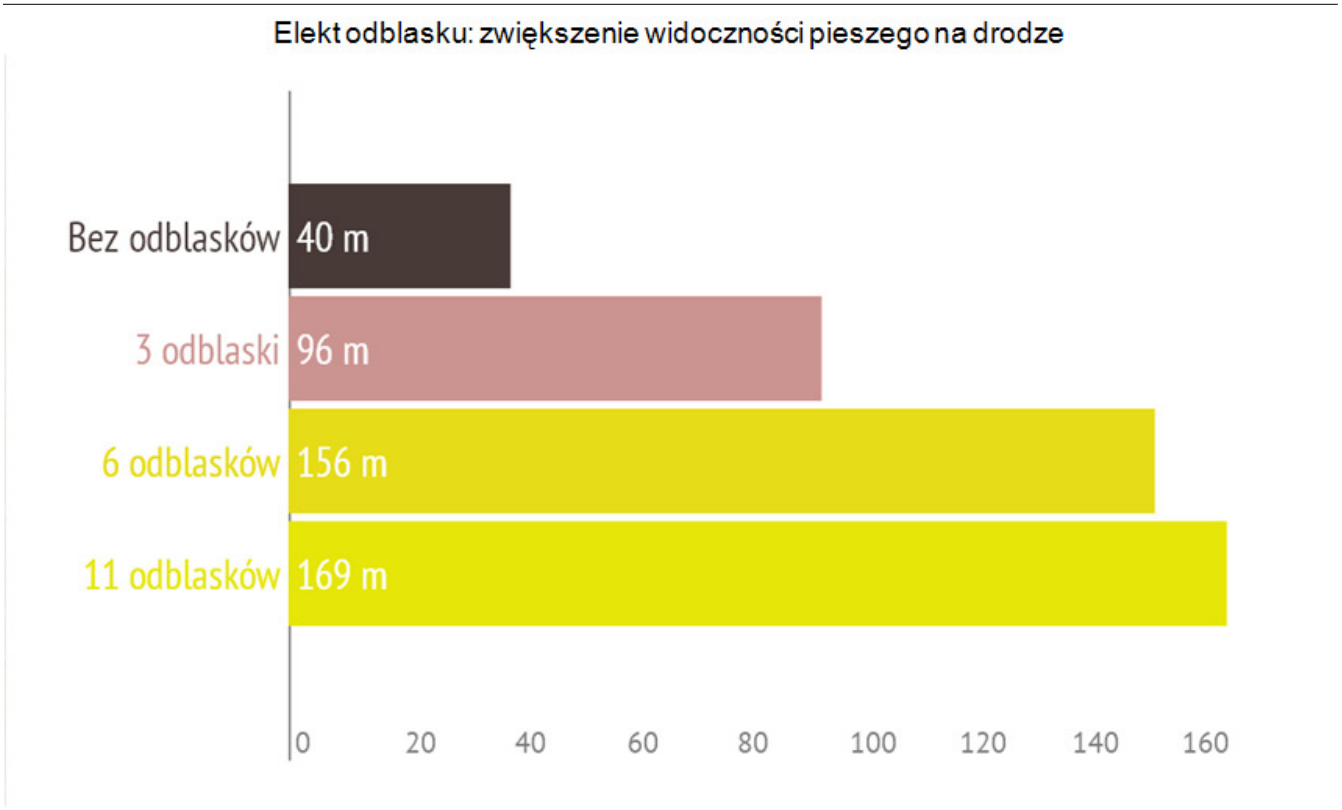
ciemnym ubraniu; 2) odblaski na korpusie: po jednym pasku na ramionach i jeden grubszy wokół ciała w połowie korpusu; 3) opaski odblaskowe po jednej na nadgarstkach i na kostkach po dwie; 4) jedenaście odblaskowych pasków jako połączenie wariantu 2. z 3. oraz dodatkowo odblaski na wysokości łokci i kolan. Dane z badania pokazują odległości potrzebne kierującemu do dostrzeżenia pieszego:

- wariant 1: 35 m na rozpoznanie pieszego przekraczającego jezdnię i 40 m na rozpoznanie pieszego idącego poboczem,

- wariant 2: 136 m na rozpoznanie pieszego przekraczającego jezdnię i 96 m na rozpoznanie pieszego idącego poboczem,

- wariant 3: 241 m na rozpoznanie pieszego przekraczającego jezdnię i 156 m na rozpoznanie pieszego idącego poboczem,

- wariant 4: 249 m na rozpoznanie pieszego przekraczającego jezdnię i 169 m na rozpoznanie pieszego idącego poboczem.

W komunikatach nasza Komenda Główna Policji przede wszystkim podkreśla, że prawidłowo noszone odblaski powinny być umieszczone w takim miejscu, aby

Phoca PDF

znalazły się w polu działania świateł samochodowych i były zauważane przez kierujących nadjeżdżających z obu kierunków (z tylu i z przodu).[6]

Elementy odblaskowe są rozdawane bezpłatnie w różnych akcjach edukacyjnych podejmowanych przez policję czy agencje ubezpieczeniowe i organizacje pozarządowe zajmujące się problematyka bezpieczeństwa ruchu drogowego. Otrzymują je dzieci przy różnych okazjach w szkołach i na imprezach plenerowych.

Odblaskowe elementy można kupić zarówno w dużych placówkach handlowych, jak też w sklepach motoryzacyjnych i rowerowych, a nawet w sklepach sportowych. Istnieje także możliwość zamówienia ich przez internet. W przypadku małych elementów cena waha się w granicach kilku złotych. Nieco droższe bywają kamizelki odblaskowe. Jednak nawet wydanie kilku-kilkunastu złotych na odblaskowe zabezpieczenie nie ma żadnej skali porównania w stosunku do bezcennego życia.

Agnieszka Serbeńska

1. Treść art. 43 ust.2, obowiązującego przed nowelizacją prawa o ruchu drogowym, ogłoszoną w Dz.U. z 2013 r. poz. 991: „Dziecko w wieku do 15 lat, poruszające się po drodze po zmierzchu poza obszarem zabudowanym, jest obowiązane używać elementów odblaskowych w sposób widoczny dla innych uczestników ruchu.”
2. Źródło: Sprawozdanie Stenograficzne z 43. posiedzenia Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 12 czerwca 2013 r. (pierwszy dzień obrad).
3. Odzież i elementy odblaskowe muszą spełniać normy. Norma PN-EN 471 Odzież ostrzegawcza o intensywnej widzialności do użytku profesjonalnego (zawodowego) określa wymagania dotyczące ubrań, które mają wizualnie sygnalizować obecność osoby. Służy jej dostrzeżeniu w warunkach niebezpiecznych, przy świetle nocnym, dziennym i przy świetle reflektorów. Określa klasę widzialności odblaskowej, fluorescencyjnej materiału oraz klasę tworzywa odblaskowego w zależności od współczynnika odblaskowości. Norma PN-EN 13356 Akcesoria zapewniające widzialność, przeznaczone do użytku pozazawodowego (nieprofesjonalnego) reguluje wymagania dla elementów noszonych, przytwierdzanych lub trzymanych przez pojedyncze osoby. Elementy te mają zwiększyć ich widzialności przez innych użytkowników dróg przy niskich poziomach oświetlenia. Norma PN-EN 1150 Odzież o intensywnej widzialności do użytku pozazawodowego (nieprofesjonalnego) reguluje wymagania dla odzieży o wysokich parametrach widzialności, przeznaczonej do noszenia przez dorosłych i młodzież. Taka odzież ma sygnalizować wizualnie obecność użytkownika na drogach miejskich.
4. Kampania edukacyjna odblaskowi.pl http://www.odblaskowi.pl/2014/dlamediow.html
5. Bezpieczeństwo na drodze; materiał ze strony internetowej Skuteczna pierwsza pomoc http://www.skutecznapierwszapomoc.pl/start/

Phoca PDF

6. Elementy odblaskowe ratują życie, KGP

http://brd.policja.pl/brd/aktualnosci/255,Elementy-odblaskowe-ratuja-zycie.html

Phoca PDF